

Sønderjylland

Landdagsvalget.

D. 27. Marts aabnede man fra dansk SideValgkampen med et Møde i Graafien. Den danske Kandidat i 2. Kreeds, Landdagsmand Niels Rørsen talte først. Han vildt fremme det økonomiske liv, hvor han fandt. Derefter udtalte han: "Døligesom sidste Gang vil jeg love, at jeg først og fremmest vil værne os, vores nationale Goder, kæmpe for Modersmaalets Ret og underbygge vores Rettigheder til Gavn for os som Gren af det danske Folk." Møller Lorenzen, Graafien, udtalte: Vi staar nu under Bremmedherredsmøtet med den særlige Ret, der er givet os i Paragraf 5. Denne Ret maer endnu lyselevende blandt os. Ved et Møde i Bælgerforeningens Befrielse og Lighedsråd vedtoges det at opstille Gdr. J. N. Gotthardsen, Nørmark, som Kandidat ved Valget i Tønder Kreed, i Stedet for den afdøde P. Jensen.

De statsundersatte Tjekere, Hjulmand Jensen, Skærbar, stived i "Dannewirk", at der gaar en stædig Guldtrøm til Tyskerne i Skærbar Kommune. Der siges, at Bidrag til de "statstro" Tjekke løber op til 15,000 Mark om Året. J. opfordrer Landraadens Organ i Haderslev til at udtale sig om Spørgsmålet. Taar han ikke Svar, vil han føge at drage Sagen frem ad anden Vej.

Kampen om Jorden.

Den nordsselsvigiske Kreditforening har offentliggjort sin Vereining for 1912. Der er folgt for 328,000 Mark af Foreningens 4½% st. fundrede Bankobligationer for hørste Delen til Pengesstitutter. Der var givet 122 Laan til et Boløb af 1,063,475 Mark. Omsetningen var 7,163,294 Mark og Bruttofortjensten 64,578 Mark.

Gaarden Lille Tornumgaard v. Rosdorff, som i en Aarkefle har været ejet af en tuff Nobgger, er folgt til Danstener L. Sørensen, Fjelsted.

Istedloven kommer ikke tilbage til Flensborg. Det tyske Krigsministerium har nægtet et af Flensborgs Fredsens Landdagsmand, Læge Dausen indhændt Annodning om at faa Istedloven ført tilbage til Flensborg. Det tyske Krigsministerium var bange for, at Genopstillingen af Gravmonumentet skulle virke styrkende paa den dansksindede Befolkning.

Præsiftil Villarklighed. Den danske Understaat And. Martin Sørensen, som er gift med en Pige fra Nordsselsvig, og som hidtil stadig har haft Bosættelseskasse, har af Landraadene haft Aflas paa en Anhøgning om at bejette sig i et Hus, han har lebt i Gyldenup Sogn. Manden trues desuden med Udvægning, hvis han ikke snarest forlader Hus og Hjem.

Mindesmærke for P. Jensen. En nære Fremtid vil der blive udstedt et Ørabraa om at rejse et Mindesmærke paa Daler Kirkegaard over den afd. P. Jensen, som har gjort sig meget fortjent af den danske Sag i Sønderjylland, særlig paa Bejteregnen.

I Landsbyen Bollerlev i Naberaa Amt, er Gdr. Chr. Thommesen, Hornlade, Borgmester Bentzens Ejendom og Hans Lorenzens Gaard nedbrændt.

Høfets Syng. Fra Skærbar strives til "Besselsvigs Tidende": "Raadskedagene uddad en rejsende sig i Billet paa den herværende Smaabanegård. Billeselgeren maa have missforstået ham, thi han afstæmpledte til Billetter i Steden for en. Da den rejende ved Betalningen gjorde ham opmærksom paa, at han kun havde bestilt en, blev Billeselgeren vred og udnævnt: "Hør sprecht mit Deutsch." Den rejende sagde: "Nej, her taler vi Dans!" og da funktionsmænd gentog sin Beværfning, fortalte han: "Derom De ikke forstår Dans!, var det bedre, at De havde taget et Kurhus deri, inden De kom herov."

— Det drejer sig rimeligt om et beslagligt enkelt Tilfælde. Ved Billeselget paa Smaabanerne i Bollerlevs Amt holdes der elles alle Baneseligheder, naar Høfet taler deres Modersmaal, hvilket jo ogsaa vilde være saare umuligt. Man kan dertil gaa ud fra, at Sagen vil blive paatalt ved rette vedkommende, bemærker "Vm."

Bælg Dans! En længere Artikel i "Flensborg Avis" om den Kryhlmmand til 1. April slulde over-

danske Religionsundervisning hedder det:

"Nu i April sendes der efter flere Tjind Smaaørn i præsiftil Stole. Forældrene er knunge til at give dem Stolen i Bold. Men en Ret har de danske Forældre dog endnu de fleste Steder, nemlig til at bestemme, at deres Barn skal have Religionsundervisning i Modersmaalet. Denne Ret maer ingen Forælder give fra sig; derved forhinder de sig baade mod sig selv og deres Barn.

Dansk Religionsundervisning kan fravæs alle Begne, hvor den bejod ved Sprogsforordningens Indsætelse i 1888, og hvor den siden ikke er opstået . . .

Det Tællende i de kommende År vidne om, at den danske Befolking er vaagen og er sig sin Opgave vedstig afgaa paa dette Omraade.

P. Jensen og Skoleforeningen. Skont afdøde P. Jensen ikke hørte til de velfullede, som han en af Skoleforeningens mest runderhaande Delegræsere, han gav hvert År sine 50 Mark. Den er Hundrede af velfullede Bønder og Byfolk, der nojes med en enkelt Mark.

Men P. Jensen lod det ikke bli ved at give sit eget Bidrag, han tænte paa Skoleforeningen, hvor han kom frem, og ved hans Mellemkomst kom der mindre og større Belsb snart fra et Sted, snart fra et andet. Dertil var han virksom for at faa unge paa Stole, — det er ikke faa, der kan sige, at de skylder P. Jensen Tak for det Udbytte og den Berigelse, et dansk Skoleophold har givet dem. Saar, var P. Jensen end aldrig egentlig Modersmaal, var han dog en Mand, som Skoleforeningen gennem mange År kan tælle for trofast Samarbejd og for mangen en god Haandsækning. "Vm."

Over Jersdal. Solgt til en Tjekker. (Schl. G.) Gaardejer Peter Schmidt har folgt sin 24 Hestes store Gaard med fuld Beklæring til Kommunepræsidenten Gondesen i Andrup ved Stepping for 30,000 Mark. Ejendommen gaar derved over paa tynke Hænder.

Aabenraa. "Høftekjem". — 10 Aars Jubilæum. 3. Dag. Lærdag den 29. Marts, har Hr Sofie Andersen i 10 Åar virket som Beværtinde paa "Høftekjem", stieter "Hjemdal".

Frø Andersen kan se tilbage paa en rig Høftekjed; fra at være et lotaf Samlingssted er "Høftekjem" blevet et Modested for hele den nordsselsvigiske Befolking. Og naar Høf har befundet sig saa vel der, at den er Tjænder af tylle Stoler i Udlandet, hvor der bor Tjekkere, og mens der artig vaar den tynke Finantslob bevilges over en Million Mark til Statte for tylle Skoler og andet tylle Arbejde i Udlandet, er det umuligt for den danske Befolking i det gamle danske Kjønland, Sønderjylland, at have en enje Privatskole.

Stillingen er saaledes den, at mens der er Tjænder af tylle Stoler i Udlandet, hvor der bor Tjekkere, og mens der artig vaar den tynke Finantslob bevilges over en Million Mark til Statte for tylle Skoler og andet tylle Arbejde i Danmark, nu til Sommer har vi dyet Høf til ca. 60 Høre end i Tjør, og det er blot til Sommerkolen. Vi sletter over 400 unge Mennesker artig — eller deromkring — til at komme paa danske Skoler i Kjønriget. I Tjør var vore Udgifter over dem.

Udgifterne ved Turen er: 1. Ternbanekiller og i visse tilfælde anden Befordringsgodtgørelse. 2. Alere Steder fordeles Deltagerne modtakne til forstællige Hjem og bor fri tylle som Gæster. Hvor der skal spises samlet paa en Stole, betaler hver 2 Kr. pr. Dag. Hvis der paa en Rejse maa spise og overnatte i en By, er dette til Hotelpriser.

3. Rørerens Rejsehæfter betales af Deltagerne i Høftekjem. A. Røberg, Høvngade 9. Abbn. Efter 1. Juni: Palshave, Ringe.

Nitbel Sogn. End og Vore. (Tid. 3. Høst.) Høst, vi er et 40. 2. Høst indgangen som 17. 11. i Maskinbygget M. Jensen. Et. 1. 1. er blevet solgt i 1902. Dage til Metfabrikant Utzon i Sønderborg for 10 M.

Fr. Utzon er Dyrevæn; paa et Areal af omtrent 1200 Kvadratmeter har han blandt andet haft et Par Raadys gaaende. Haren, han nu har høst, var ved omhyggelig Pleje vokset til at blive et smukt og eksemplarisk Dyr. Den var efter megen Taalmodighed ogsaa blevet saa tam, at den forbedres fri overlast det Bidrag, vi har modtaget, og som vil blive anvendt til Modersmaals og dansk Landskivs Bevarelse blandt vor Ungdom. At faste dette arbejde er at give os en baade menneklig og national verdiulig Høf.

De højsteliggende Høfener til Dem og vore andre Venner. Anders Lebeck.

Nedaktor Lebecks Brev taler for sig selv. Her skal derfor kun tilhøres at Sønderjydsk Forening i Des Moines allerede i en Aarkefle har fået virke som et Mellemled mellem Skoleforeningen i Sønderjylland og Sagens Venner herobre. I det sidste Par Åar har vi indsamlet og affordet \$100 aarlig, hvilket omrent betaler for to unge Sønderjyders Ophold paa danske Skoler i en Stoletermin; men det vil blive gledes os at kunde sende endnu større Bidrag. Dertil denne Henvendelse til alle, der har Kærlighed til den danske Sag. Hør dem, der ikke foretrækker at sende sine Bidrag direkte, er vi derfor villige til at modtage og offende saadanne Bi-

drag og aftægge Regnslab for samme i dansk-amerikaniske Blad.

Vejret er knunge i Des Moines, Iowa.

Ole Jensen, Horn, Grand View Station.

A. Kyhl, Sekretær,

(f. L. fra vorende.)

M. Lauritsen, Kasserer,

1208 — Boyd Ave.

Brygget smagte udmarket, og vil jeg anbefale det til alle mine Venner og Bekendte". Mr. K. Krause, Kalispell, Mont., svarer: "Har modtaget Præsætten samt Uret og er meget tilfreds dermed. Har anvendt en af Væsne og jeg med befe min Familie fan ikke noget udtaale vor store Tilfredshed med denne Drift".

Hvis De ikke allerede har prøvet dette Produkt, bør De ikke lade denne Lejlighed gaa Dem forbi, men nopholdeligt indsende Kuponpen, som De vil finde paa Side 2.

Lidt fra Distriktsmødet i Chicago.

(Fortsat fra Side 3.)

Nedenstaende Brev fra Skoleforeningens Kasserer offentliggøres her med dennes Tilladelse. Det viser tilstærkelsigt, hvilken Træng der er til pengeligt Hjælp i den Kultursamfund og hjerteløse Kamp, vores Brødre under Preusserveldet fører. Vi kan ikke længere nojes med i Ørd at udlade over Samfundslejlighed med dem, vi maa ogsaa vise den i Handling. Dertil ledsgaer vi Brevet med en Opfordring til tilfældet at støtte Samfundet med et tilfældet.

Avindesforeningen havde arrangeret smukt i Kirkens Kirke til Høfestspisning over Dag. Øgaa disse Høfestunder er fløne for et Gode.

Efter 1889 har der i de saaledes tævlede Folkeskoler i Nordsselsvig ikke været givet en enje Undervisning i Sonderjydernes danske Modersmaal, ikke en enje Sprogtime, og der faa danske Religionstimer er blevet farveligere og farveligere og forsvundet af flere af deres Skoler.

Da vort Modersmaal var blevet udelukket af Børnskolen, sagte vi at både paa det ved Privatundervisning, ved Vandrelærere og Vandrelærerinder. Men ogsaa det blev forbudt. Siden først i Høfsemmerne har al dansk Privatundervisning været forbudt. Hvis en ung Mand eller en ung Kvinder vilde familie Naboenes Børn for at fortælle dem lidt om Danmark og fare dem at støre deres Modersmaal, vilde Gendarmerne sjælligstelig kunne være over dem.

Stillingen er saaledes den, at mens der er Tjænder af tylle Stoler i Udlandet, hvor der bor Tjekkere, og mens der artig vaar den tynke Finantslob bevilges over en Million Mark til Statte for tylle Skoler og andet tylle Arbejde i Danmark, nu til Sommer har vi dyet Høf til ca. 60 Høre end i Tjør, og det er blot til Sommerkolen. Vi sletter over 400 unge Mennesker artig — eller deromkring — til at komme paa danske Skoler i Kjønriget. I Tjør var vore Udgifter over dem.

Fra D. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftekjedningen om Midtageren og Høfsten om Eftermiddagen med. Dertil: mød til Tiden. 5. 6. og 7. Juli gøres der Udgifter (f. Ek. til Skagen) og deltagere i et stort Ungdomsmede i Tolne Stov.

Fra d. 8. til ca. d. 20. Juli gøres der Tur til Sæmlingsbane og Høfsskole sommeren 1913. De der ikke kommer til den Sid, faar ikke Høftek